

TAUSTATIETOA OPETTAJILLE

Napon merkilliset merkit

Oppitunti 2 – Määräys- ja pelastusmerkit

Parhaiden merkkien tarina

Napo-sarjan ensimmäisessä elokuvassa johdatellaan työpaikalta löytyviin terveystä ja turvallisuutta koskeviin perusmerkkeihin. Sen tarkoituksena on opastaa uusia työntekijöitä ja virkistää vanhempien työntekijöiden muistia. Elokuvaan sisältyy erilaisia työpaikan tilanteita, joissa turvamerkit ovat tärkeitä. Elokuva sopii kaikille aloille ja eri asemassa oleville työntekijöille, mutta erityisesti työharjoittelussa tai työkokemusta hakemassa oleville nuorille.

Elokuvan tarkoituksena on tiedottaa työpaikan turvamerkeistä, edistää merkkien noudattamisen tärkeyttä ja oppia tunnistamaan merkkien merkitys muodon ja värin perusteella. Se sisältää useita jaksoja. Jokaisessa jaksossa käsitellään yhtä työtilannetta, jossa Napo kohtaa turvamerkin, joka herää henkiin ja opettaa Napolle, mitä se merkitsee ja miksi se on tärkeä turvallisuuden kannalta. Kohtauksissa näytetään, mitä tapahtuu, jos merkkiä ei noudateta, ja mitkä tekniset tai järjestelyihin liittyvät seikat voivat haitata merkkien havaitsemista.

EU:n turvamerkkidirektiivi

EU:n turvamerkkidirektiivissä (92/58/ETY) säädetään työssä käytettävistä turvamerkeistä. Sillä haluttiin edistää turvamerkkien yhdenmukaistamista kaikissa EU-maissa. Näin turvamerkeillä olisi kaikkialla sama merkitys.

Direktiivissä vaaditaan työnantajaa käyttämään tiettyjä turvamerkkejä aina, kun on olemassa riski, jota ei ole pystytty välttämään tai hallitsemaan muilla keinoilla, esimerkiksi teknisillä säädöillä tai turvallisilla työjärjestelmissä. Turvamerkin käyttäminen ei ole välttämätöntä, jos turvamerkki ei auta vähentämään riskiä tai jos riski on merkityksetön.

Direktiivin mukaan työpaikoilla on käytettävä tarvittaessa liikennemerkkejä liikenteen ohjaamiseksi ja työnantajan on pidettävä käytössä olevat turvamerkit kunnossa. Työnantajan on myös selitettävä tuntemattomat merkit työntekijöilleen ja kerrottava, mitä turvamerkin nähdessään on tehtävä.

Direktiiviä sovelletaan kaikkiin paikkoihin ja kaikkeen toimintaan, jossa ihmisiä on töissä.

Direktiivin keskeisiä termejä

- Turvallisuus- ja terveystimerkit: antavat tietoa tai ohjeita työturvallisuudesta ja/tai -terveydestä kyltin, värin, valo- tai äänimerkin, suullisen viestinnän tai käsimerkin avulla.
- Suullinen viestintä: ihmisen puhuma tai keinotekoisella äänellä puhuttu ennalta määritetty viesti.
- Käsimerkki: käsivarsien tai käsien liike tai asento, jolla ohjataan riskialttiita tai vaarallisia tehtäviä suorittavia henkilöitä.

Oppitunti sisältää seuraavat merkkiluokat:

Määräysmerkit

Määräysmerkki – merkki määrää toimimaan tietyllä tavalla (esim. käytettävä silmänsuojaimia).

Ominaisuudet

- pyöreä
- valkoinen kuva sinisellä taustalla
- sinisen värin osuus vähintään 50 prosenttia merkin alasta

Käytettävä
silmänsuojaimia

Käytettävä
suojakypärää

Käytettävä
kuulonsuojaimia

Käytettävä
turvajalkineita

Käytettävä
suojäkäsineitä

Käytettävä
suojavaatetusta

Jalankulku
tätä tietä

Yleinen
määräysmerkki

Käytettävä
kasvonsuojaimia

Pelastusmerkit

Merkki ilmaisee hätätien, hätäuloskäynnin, varatien tai sammutusvälineiden sijainnin.

Hätäuloskäynti vasemmalla

Hätäuloskäynti oikealla

Ensiaputarvikkeita

Paloturvallisuusmerkit

Paloturvallisuusmerkit antavat oleellista, yksityiskohtaista tietoa, ja niiden olisi oltava osa kattavaa palotilanteen poistumis- ja evakointiprosessia.

Sammutin

Ensimmäisen Napon merkilliset merkit -oppitunnin aiheena ovat varoitus- ja kieltomerkit.

